

Litteratur.

Lappländska fjärilar.

H. STICHEL. Ein Beitrag zur nordischen Schmetterlingsfauna und anknüpfende Bemerkungen. Berl. Entom. Zeitschr. LIII, 1908, s. 61—124. Med 1 tafla.

H. STICHEL. Zweiter Beitrag zur nordischen Schmetterlingsfauna und anknüpfende Bemerkungen. Berl. Entom. Zeitschr. LVI, 1911, s. 33—104. Med 1 tafla.

Medan flertalet af våra egna insektsamlare rufva på sina hopbragta skatter i stället för att själfva eller genom andra göra dem fruktbringande för entomologisk forskning, skynda sig kontinentens samlare med berömvärd raskhet att bringa till offentligheten resultaten af sina samlingar i vårt land. Villigt skall också medgifvas, att det kan vara förmånligt, att särskildt våra fjärilar då och då bli föremål för bearbetning af kontinentala forskare, som ha tillfälle att jämföra dem med de mellaneuropeiska formerna och som genom sin intima kännedom om dessa ha blicken skärpt för de säregenheter våra nordliga raser förete.

Denna gång är det de entomologiskt så godt som okända trakterna kring Gällivare, som lockat herr H. RAGNOW till fjärilfångst, och hans samling har fått en så kompetent bearbetare som den bekante lepidopterologen STICHEL.

De båda anförda arbetenas främsta betydelse ligger å ena sidan i den noggranna analysen af de funna arternas variationer och i fastställandet af de nordliga rasernas afvikelser från sydligare former, å andra sidan i de värdefulla bidragen till kännedomen om vår fjärilgeografi. Utom en del redan kända men hos oss ej förut omnämnda former (aberrationer) beskrifvas följande nya raser (subspecies), *Brenthis pales aquilonaris*, *Larentia suffumata defumata*, *Arctia festiva lemniscata* och *Cossus cossus stygianus* samt de nya formerna *Brenthis euphrosyne f. niveola*, *Brebia disa f. restricta*, *Cerura bifida saltensis f. poecila*, *Calocampa solidaginis f. ragnowi*, *Anarta cordigera f. aureola*, *A. melaleuca f. penthica*, *Larentia serraria f. albida* och *f. spania*, *L. casjata f. epixantha*, *Arctia festiva f. diplosema* och *f. erythema*.

Den nordliga rasen af *Hydrilla palustris*, som förf. ehuru med tvekan anför under namnet *H. p. aboleta* GN. bör rätte ligen heta *H. p. transfuga* ZETT.

Af de geografiskt intressanta bidragen må nämnas *Mamestra ragnoui* PUNG. (förut endast känd i typexemplaren), *Anarta Bohemanni* STGR. (förut af KLOOSS funnen vid Kvikkjokk), *Phalacropteryx graslinella* BOISD. (hittills blott känd från Östergötland och Uppland) samt *Hepialus lupulinus* L. (som ju i föregående häfte rapporterades från Jämtland, men i öfrigt blott är känd från sydligaste Sverige).

Förf:s förfarande att utbyta THUNBERGS auktorsnamn mot respondenternas för de dissertationer, i hvilka arterna beskrivas, torde icke kunna gillas.

Einar Wahlgren.

W. G. SHELDON. Lepidoptera of the Swedish provinces of Jemtland and Lapland. The Entomologist. Vol. 44, 1911, p. 357—362; Vol. 45, 1912, p. 23—27, 65—59.

Från en resa i Jämtland och Lappland, hvarvid Mattmar och Åre samt trakten kring Torne träsk besöktes, har förf. hemfört hufvudsakligen dagfjärilar, som i ofvan anförda arbete uppräknas. Utom en hel del biologiska iakttagelser beskrivas åtskilliga nyheter. De funna arterna och formerna äro: *Pieris brassicae* (Mattmar); *Pieris napi* var. *bryoniae* (Abisko), d:o ab. *sulphurea*; *Colias nastes* var. *werdandi* (Abisko) jämte ab. *sulphurea* LPA, *immaculata* LPA, *torneoensis* n. ab., *pallida* n. ab., *connexa* n. ab., *flavopunctata* n. ab., *castanea-punctata* n. ab.; *Callophrys rubi* (Mattmar); *Chrysophanus amphidamas* var. *obscura* (Mattmar); *Polyommatus optilete* var. *cyparissus* (Abisko), *P. icarus* (Abisko); *Aglais urticae* (Åre), *A. u.* var. *polaris* (Abisko); *Brenthis aphirape* var. *ossianus* (Mattmar, Abisko), *B. pales* var. *lapponica* (Abisko), *B. freija* (Mattmar, Abisko) med ab. *fasciata* n. n. (= var. *pallida* ELWES), *B. frigga* (Mattmar), *B. euphrosyne* (Mattmar, Abisko), *B. thore* var. *borealis* (Abisko); *Erebia lappona* (Åre, Abisko), *E. ligea* var. *adyte* (Abiskojokk), *E. embla* (Mattmar); *Oeneis jutta* (Mattmar); *Oe. norna* (Ortojokk, Lapporten vid Torne träsk) med ab. *norna* THNB., *pallida* n. ab., *hilda* QUENS., *hilda pallida* n. ab., *bipupillata* n. ab., *unipupillata* n. ab., *obsoleta* n. ab., *Oe. bore* (Lapporten); *Hesperia centaureæ* (Mattmar, Abisko), *H. andromedæ* (Abiskojokk, Björkliden, Lapporten); *Augiades comma* var. *catena* (Abiskojokk), *Zygæna exulans* var. *vanadis* (Lapporten).

Utom dessa hemfördes ett mindre antal heterocerer från Abisko.

A. T.